

การตกแต่งเทียนพรรษามหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2568

ผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้

ผศ.ศักรินทร์ หงส์รัตนาวรกิจ

ประดิษฐ์โดยนักศึกษาคหกรรมศาสตร์ศึกษา รุ่น 66

www.km.hec.rmup.ac.th

งานการจัดการความรู้ ฝ่ายวิชาการและวิจัย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร

แนวคิดหลัก

การออกแบบตกแต่งต้นเทียนพรรษาด้วยงานใบตอง ดอกไม้สด งานแกะสลัก ผักผลไม้ และแทงหยวก เป็นการบูรณาการองค์ความรู้ด้านศิลปหัตถกรรมไทย เพื่ออนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีอันทรงคุณค่าของพุทธศาสนาใน เทศกาลเข้าพรรษา ต้นเทียนจึงไม่ใช่เพียงแค่เทียนพรรษาเพื่อถวายวัดเท่านั้น แต่เป็นสื่อกลางในการแสดงออกถึงความศรัทธา ความประณีต และภูมิปัญญา ท้องถิ่นของไทย

การประดิษฐ์งานใบตอง เป็นงานศิลปะที่ต้องอาศัยความละเอียด ประณีต และทักษะในการพับ ม้วน จีบ ตัด และเย็บอย่างประณีต การเลือกใช้ใบตองที่ เหมาะสมจึงเป็นขั้นตอนสำคัญ โดยเฉพาะใบตองตานีซึ่งมีคุณสมบัติเด่นคือความ เหนียว สีเขียวสด และผิวเรียบ ช่วยให้ผลงานมีความสวยงาม คงทน และมีคุณภาพ ในการประดิษฐ์กระทงกลีบห้วนกลายเปื้อยและแต่งกลีบกระทงด้วยใบตองอ่อน โดยเลือกยอดใบตองที่ยังม้วนอยู่บริเวณปลายยอดของต้นกล้วย

การแทงหยวก คือ ศิลปะการแกะสลักลวดลายลงบนหยวกกล้วย เพื่อนำไปใช้ ตกแต่งในงานพิธีต่าง ๆ โดยเฉพาะงานบุญ งานบวช และประเพณีสำคัญของไทย แสดงถึงภูมิปัญญาและความงดงามทางวัฒนธรรม ขั้นตอนการแทงหยวก เริ่มจากการเตรียมหยวกกล้วย โดยปอกเปลือกชั้นนอกออกจนเห็นเนื้อใน จากนั้น เช็ดให้แห้งหรือพักไว้ให้ระเหยน้ำเหนียวก่อนจึงเริ่มลงมือแทงลวดลายตามต้องการ

การแกะสลักผักและผลไม้ เป็นศิลปะที่ใช้มีดแกะสลักสร้างลวดลายต่าง ๆ ลงบนผักและผลไม้ โดยอาศัยความชำนาญ ความประณีต และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ผลงานออกมาสวยงาม สามารถนำไปใช้ประดับตกแต่งอาหาร งานพิธี หรือ จัดแสดงในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ลวดลายต่าง ๆ ที่ใช้เป็นลายดอกไม้และลายนกถือเป็นรูปแบบยอดนิยม เนื่องจากแสดงถึงความอ่อนช้อย ความงดงามตามธรรมชาติ และสามารถใช้เป็นแบบฝึกทักษะได้ทั้งในระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับสูง ช่วยเสริมสร้างสมาธิ ความอดทน และทักษะด้านศิลปะให้แก่ผู้ฝึกฝนอย่างมีประสิทธิภาพ

งานดอกไม้สด เป็นการนำดอกไม้มาประดิษฐ์ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การร้อย การติด การเย็บ หรือตกแต่ง เพื่อใช้ในงานพิธีและประเพณีไทย โดยมีรูปแบบการจัดแต่งที่หลากหลาย

การเย็บ คือ การประดิษฐ์ดอกไม้สดลักษณะหนึ่งโดยนำกลีบดอกกล้วยไม้มาเย็บด้วยมือ จะมีการตัดใบตองซ้อนกันเป็นรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นฐานที่จะนำมาเย็บ เรียกว่า “แบบ” รูปแบบที่ใช้ เย็บแบบกลีบบัว

การมัด คือ การนำกลีบดอกกล้วยไม้มามัดรวมกันโดยเลียนแบบดอกไม้ตามธรรมชาติ เพื่อให้เกิดลักษณะตูม ทำได้โดยการนำกลีบดอกกล้วยไม้แต่ละกลีบมาจัดเรียง แล้วมัดกับแกนด้วยด้ายที่ละชั้น จนได้ลักษณะ และขนาดที่ต้องการ

การร้อย คือ การนำส่วนต่าง ๆ ของดอกไม้ มาร้อยด้วยเชมด้าย การร้อยตาข่าย และการร้อยเครื่องแขวน เป็นการนำดอกไม้มาร้อยให้เกิดเป็นลวดลายต่าง ๆ ได้แก่ การร้อยอุบะ การร้อยมาลัย การร้อยตาข่าย

งานการจัดการความรู้ ฝ่ายวิชาการและวิจัย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มทร.พระนคร

การบูรณาการวิชาเกษตรสักผักผลไม้และงานใบตองกับการตกแต่งเทียนพรรษา ไม่เพียงแต่เป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่สวยงามเท่านั้น แต่ยังเป็นการหล่อหลอมทักษะด้านช่างฝีมือ นักศึกษาได้ฝึกฝนการประดิษฐ์ การออกแบบ การทำงานร่วมกันเนื่องจากกิจกรรมต้องทำเป็นกลุ่ม นักศึกษาได้เรียนรู้การสื่อสาร แบ่งหน้าที่ รับฟังความคิดเห็น และร่วมกันตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ ความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาเกิดความซาบซึ้งในความงดงามที่ไม่ใช่เพียงแต่ความสวยงามทางสายตา แต่เป็นความงามที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมและจิตใจ มีจิตสาธารณะ

